

**Науковий реферат статті Кочарян І. С.
"Оцінка розмірності системи показників навчальної потужності
вищої освіти України"**

Вища освіта належить до найважливіших напрямів державної політики України. Держава виходить з того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості.

Освіта України належить до складних систем, тому формування управлінських рішень відносять до процесів великої складності. Це пояснюється ієрархічністю організаційної структури, чисельністю підсистем і елементів цієї системи, її багатофункціональністю, динамічними властивостями системи. Необхідність вирішення завдань управління в багатовимірному просторі управління вищою освітою потребує потужного інформаційного забезпечення.

У статті розглянуто питання оцінки розмірності простору показників навчальної потужності вищих навчальних закладів (ВНЗ) України, що підтверджує актуальність створення та впровадження сучасної інформаційної системи підготовки, обробки інформації та забезпечення процесу планування підготовки фахівців нормативно-довідковою інформацією про потужність закладів вищої освіти.

Різноманітність завдань управління, велика чисельність суб'єктів вищої освіти та органів державної влади, значна кількість ознак та їх поєднань, розмірність множин показників роблять систему моніторингу дуже складною системою управління, для побудови та реалізації якої необхідна розробка методів та алгоритмів, що забезпечили б виконання зазначених умов.

Показники навчальної потужності вищої освіти є важливою вхідною інформацією для розробки планів підготовки фахівців, а також для прийняття управлінських рішень на рівні держави, центральних виконавчих органів, місцевих органів управління та вищих навчальних закладів.

У зв'язку з цим можна стверджувати, що система обліку та аналізу показників навчальної потужності дозволить забезпечити нормативно-

довідковою інформацією про потужність систему планування підготовки фахівців із вищою освітою України та прийняття рішень щодо її розвитку.

Метою статті є дослідження проблем щодо розробки та створення системи моніторингу, яка б відповідала переліченим вимогам та забезпечувала систему планування вищої освіти необхідними даними з використанням сучасних моделей та інформаційних технологій, а також встановлення необхідності дослідити систему показників навчальної потужності, її структуру, ознаки виявлення показників та їх множин за будь-якими ознаками та їх сполученнями і, в першу чергу, оцінити розмірність системи показників, яка б забезпечувала отримувачів інформації необхідним набором показників щодо навчальної потужності вищих навчальних закладів України.

Література: 1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>. 2. Ефективне використання активної частини основних фондів (моделі і методи) : монографія / Г. В. Бондарчук-Грита, В. К. Галіцин, В. В. Карцева та ін. – Івано-Франківськ, 2006. – 178 с. 3. Черкашин Г. Н. Мониторинг производственно-хозяйственной деятельности предприятий и объединений УССР / Г. Н. Черкашин. – К. : РПИМ, 1991. – 84 с. 4. Галіцин В. К. Системи моніторингу / В. К. Галіцин. – К. : КНЕУ, 2000. – 232 с. 5. Глушков В. М. Введение в АСУ / В. М. Глушков. – К. : Техніка, 1974. – 320 с. 6. Клименюк Н. Н. Автоматизированные системы управления предприятиями сборного железобетона / Н. Н. Клименюк. – К. : Вища школа, Головне вид-во, 1984. – 216 с. 7. Кочарян І. С. Моделювання структури системи показників навчальної потужності вищої освіти України / І. С. Кочарян // Вестник Армянского государственного экономического университета. – Ереван, 2012 [4]. – С. 138–143. 8. Кочарян І. С. Аналіз інформаційного забезпечення суб'єктів планування вищої освіти / І. С. Кочарян // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. ; НДЕІ Мін-ва економ. розвитку і торгівлі України. – 2013. – № 3(142). – С. 97–101. 9. Кочарян І. С. Методичні основи системи моніторингу навчальних потужностей закладів вищої освіти / М. М. Клименюк, І. С. Кочарян // Теорії мікромакроекономіки : зб. наук. пр. ; Акад. муніцип. управління. – К., 2013. – № 40. – С. 5–11. 10. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>. 11. Про освіту : Закон України № 1060-ХІІ від 23.05.1991 р. (редакція від 01.01.2013 р., підстава 5499-17) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>. 12. Про затвердження переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра : Постанова Кабінету Міністрів України № 787 від 27.08.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>. 13. Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра : Постанова Кабінету Міністрів України № 1719 від 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>. 14. Про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів (післядипломна освіта) для державних потреб у 2010 році : Постанова Кабінету Міністрів України № 580 від 14.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>. 15. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

Інформація про автора

Кочарян Інна Сергіївна – канд. екон. наук, професор, перший проректор Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (01054, Україна, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 40, e-mail: k-inna@bimnet.net).